

Sprawozdanie merytoryczne z działalności Towarzystwa im. Witolda Lutosławskiego w 2010 roku

Zrealizowane projekty

Koncert Urodzinowy Witolda Lutosławskiego na Zamku Królewskim

Koncert Urodzinowy Witolda Lutosławskiego został wpisany w ramy programowe zapoczątkowanego w 2009 roku cyklu ...i Lutosławski. Koncert organizowany w rocznicę urodzin Witolda Lutosławskiego na Zamku Królewskim w Warszawie odbył się 25 stycznia 2010 r., dokładnie w 97. rocznicę urodzin Kompozytora.

Na mającym odświętny charakter Koncercie Urodzinowym wystąpił światowej sławy duet ElettroVoce, który tworzą Agata Zubeł i Cezary Duchnowski oraz pianista Bartłomiej Wąsik.

Program koncertu

Witold Lutosławski – *Chantefleurs et chantefables* na sopran i fortepian
(opr. Eugeniusz Knapik)

Cezary Duchnowski – *monada 3* na głos, fortepian i komputer

Agata Zubeł – *Opowiadania* na głos i fortepian preparowany

Alejandro Viñao – *Chant d'Ailleurs* na głos i elektronikę

Wyjątkowe miejsce organizacji koncertu urodzinowego na Zamku Królewskim (partnera koncertu) oraz atrakcyjny program sprawiły, że wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem publiczności.

Festiwal Witolda Lutosławskiego Łańcuch VII

Siódma edycja Festiwalu Witolda Lutosławskiego Łańcuch odbyła się zgodnie z planem w dniach 5-6 czerwca 2010 r. Dwa koncerty miały miejsce w Studiu im. Witolda Lutosławskiego Polskiego Radia (Program 2 Polskiego Radia był partnerem Towarzystwa im. Witolda Lutosławskiego przy organizacji festiwalu). Program festiwalu był, zgodnie z założeniami, tworzony przy współudziale Krzysztofa Meyera oraz Jerzego Maksymiuka.

W sobotę 5 czerwca na koncercie w wykonaniu Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia „Amadeus” pod batutą Agnieszki Duczmal zagrano: *Krzesanego* Romana Maciejewskiego (w oryginale na fortepian, opr. Zbigniew Kozub), *Wariacje i fugę F-dur* Ignacego Jana Paderewskiego (w oryginale na kwartet smyczkowy, opr. Agnieszka Duczmal) oraz *Preludia i fugę* Witolda Lutosławskiego.

W niedzielę 6 czerwca w programie znalazły się: *Muzyka żałobna* Witolda Lutosławskiego, *Recitativo e arioso* Witolda Lutosławskiego (prawykonanie przygotowanej specjalnie na potrzeby festiwalu wersji na orkiestrę symfoniczną w opracowaniu Jerzego Maksymiuka), *Łańcuch II* Witolda Lutosławskiego, *Walce szlachetne i sentymentalne* Maurice’a Ravela oraz

Suita taneczna Béli Bartóka. Na koncercie wystąpiła orkiestra Sinfonia Varsovia pod batutą Jerzego Maksymiuka, partię solową na skrzypcach grał Krzysztof Jakowicz. Podczas koncertów nieodpłatnie do dyspozycji publiczności były książki programowe.

W ramach promocji zadania wydrukowano 150 plakatów, z których 20 na okres 2 tygodni wyeksponowanych było na meblach miejskich firmy Warexpo, ok. 120 natomiast rozwieszono w instytucjach i placówkach kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych, naukowych itp. Kilka plakatów zachowano do celów archiwalnych i dokumentacyjnych. Ponadto wydrukowano i rozesłano 150 zaproszeń – w tym do przedstawicieli świata kultury, władz (tak do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego), a także mediów.

Informacja o festiwalu pojawiła się na licznych portalach internetowych oraz w zapowiedziach w prasie („Gazeta Wyborcza – Co Jest Grane”, „Rzeczpospolita”, Polmic, Kulturalna Warszawa, Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Polskie Radio), zaproszenie w formie internetowej wysłano także pod blisko 500 adresów z list mailingowych Towarzystwa oraz zaprzyjaźnionych instytucji i organizacji kulturalnych.

Festiwal, począwszy od etapu prac koncepcyjnych, poprzez dokładną realizację aż do momentu zamknięcia wszystkich zobowiązań finansowych i oddania sprawozdania, odbył się w pełni zgodnie z planowanym harmonogramem.

Należy podkreślić to, że z uwagi na szczególną sytuację, w jakiej znalazła się VII edycja festiwalu Łańcuch w 2010 r. – tj. brak dofinansowania z Urzędu m.st. Warszawy – organizatorzy włożyli wiele pracy w to, by festiwal mimo przeciwności się odbył. Dzięki wysiłkowi, a także niezwyklej życzliwości i współdziałaniu wielu osób, w tym także występujących artystów, festiwal udało się zorganizować mimo kilkukrotnie niższego, niż zakładano na etapie planów, budżetu.

Koncert i międzynarodowa wystawa prezentujące rolę muzyki Chopina podczas okupacji niemieckiej w latach 1939-1945 „Chopin i wojna”

Projekt miał na celu przedstawienie muzyki Chopina i wyjątkowej roli, jaką odegrała, w kontekście rzeczywistości okupowanej Polski. Temu celowi służyła zarówno wieloelementowa międzynarodowa wystawa, jak i koncert kameralny, zorganizowany w Muzeum Fryderyka Chopina w Warszawie, pomyślany jako rekonstrukcja wydarzeń artystycznych organizowanych w czasie wojny w stolicy.

Projekt (obejmujący koncert i wystawę w wersji polskiej i francuskiej) został zrealizowany przez Towarzystwo im. Witolda Lutosławskiego we współpracy z Instytutem Muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego, Biblioteką Uniwersytecką w Warszawie, Muzeum Fryderyka Chopina i Festival Musiques Interdites, Marseille, został zaś sfinansowany z dotacji w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Fryderyk Chopin – Promesa” (dotacja w wysokości 100 000 zł) oraz w ramach programu «Europa dla obywateli 2007-2013» Komisji Europejskiej (Działanie 4 – Aktywna pamięć europejska) / Action 4 – Active European Remembrance (dotacja w wysokości 10 000 Euro ≈ 40 000 zł).

Niemieckojęzyczna wersja wystawy została zrealizowana przez Instytut Muzykologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz Room 28 e.V. Berlin dzięki dotacji Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej / Stiftung für deutsch-polnische Zusammenarbeit Program.

Wystawa odbyła się w ramach dwóch festiwali muzyki współczesnej, „Schleswig Holstein Musik Festival” (lipiec-sierpień 2010, niemiecka wersja językowa) i Festiwalu „Warszawska Jesień” (wrzesień-październik 2010, polska wersja językowa), oraz podczas Festiwalu

„Musiques Interdites“ w Marsylii (czerwiec-lipiec 2010, francuska wersja językowa). 9 listopada odbyło się otwarcie wystawy w Hanns Eisler Hochschule w Berlinie.

Wystawa poza rolą muzyki Fryderyka Chopina w czasie okupacji przedstawiała sytuację muzyki i muzyków w Polsce lat II wojny światowej.

Przedstawione były w jej ramach m.in. przypadki działania środowiska muzycznego w celu ochrony zagrożonych kolegów i przypadki, kiedy pozwoliło to (bądź nie) na przetrwanie muzyków lub innych osób (wśród innych przykład kompozytora Piotra Perkowskiego, piosenkarza Andrzeja Boguckiego, którzy bezpośrednio przyczynili się do uratowania Władysława Szpilmana, kompozytora i znakomitego interpretatora dzieł Chopinowskich).

Życie muzyczne w kawiarniach warszawskich i krakowskich oraz wojenne losy wybitnych kompozytorów polskich, takich jak Witold Lutosławski, Roman Padlewski, były kolejnym tematem wystawy.

Do najważniejszych wątków należała też muzyka i postać Chopina – zarówno jeśli chodzi o jej rolę jako istotnego elementu tożsamości estetycznej i kulturowej Polaków, jak i podejście okupantów. Przypomniani zostali wybitni chopiniści, a także losy pamiątek chopinowskich.

Wystawa w swoich wersjach językowych – francuskiej, niemieckiej i polskiej – miała charakter informacyjny i edukacyjny, toteż była pomyślana jako projekt mobilny, tak by mogła swoim zasięgiem objąć jak najszerszą i najbardziej zróżnicowaną publiczność.

Koncert Chopin inter arma **26 września 2010 roku, Muzeum Fryderyka Chopina**

Koncert ten pomyślany został jako hipotetyczna rekonstrukcja koncertu z czasu mniej więcej około roku 1942. Koncert taki nie mógłby się w tym czasie odbyć oficjalnie ze względu na obecność w programie muzyki Chopina, mógł natomiast zostać wykonany na jednym z licznych tajnych koncertów prywatnych, kiedy melomani gromadzili się, by posłuchać muzyki zakazanej, poznać nowo skomponowane utwory. Jego fragment został zarejestrowany w formacie audio/video.

Program koncertu

Roman Padlewski – *II Kwartet smyczkowy*:

1. *Praeludium in modo d'una toccata* oraz
2. *Introduzione e Fuga*.

Witold Lutosławski – *Dwie etiudy* na fortepian

Fryderyk Chopin – *Koncert f-moll nr 2* w układzie na fortepian i kwartet smyczkowy

1. *Maestoso*
2. *Larghetto*
3. *Allegro vivace*

Wykonawcy koncertu

Kwartet Śląski (Szymon Krzeszowiec – skrzypce I, Arkadiusz Kubica – skrzypce II, Łukasz Syrnicki – altówka, Piotr Janosik – wiolonczela)

Magdalena Lisak – fortepian

Promocja wystawy i koncertu.

Koncert w Muzeum Chopina 26 września i wystawa odbywająca się w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego od 20 września do końca października była promowana za pośrednictwem plakatów umieszczonych na meblach miejskich, a także ulotek, zaproszeń, na stronie internetowej Towarzystwa oraz w materiałach promocyjnych i na stronach internetowych współorganizatorów.

Umieszczenie wystawy w ramach dwóch festiwali odbywających się pod koniec września 2010 w Warszawie pozwoliło na zwiększenie zakresu jej promocji. Wystawa była wydarzeniem towarzyszącym w ramach Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień” (17-25 września 2010), toteż informacja na jej temat znalazła się w materiałach promocyjnych Festiwalu. Publiczność tego Festiwalu liczyła ok. 10 tysięcy osób, wśród nich w roku 2010 odbyły się wizyty wielu gości zagranicznych, w związku z odbywającą się w dniach 22 - 25 września III Konwencją Muzyki Współczesnej ArtMusFair Warsaw 2010 – Music for the Future, Future for Music. Część tej publiczności oraz czytelnicy odwiedzający Bibliotekę UW byli odbiorcami wystawy.

Wystawa wraz z koncertem znalazła się również w programie XIV Festiwalu Nauki Warszawa 2010, który odbywał się w dniach 18-26 września 2010 i gromadził liczną publiczność, w tym znaczne ilości młodzieży.

Wystawa była również prezentowana w niemieckiej wersji językowej podczas najważniejszego festiwalu muzyki współczesnej w Niemczech, „Schleswig Holstein Musik Festival” (13 lipiec-30 sierpień 2010), w tym roku poświęconego Polsce, oraz we francuskiej wersji językowej podczas Festiwalu „Musiques Interdites“ w Marsylii (16 czerwiec-lipiec 2010). Tym samym korzystała z obecności w mediach tych wydarzeń na gruncie międzynarodowym, zarówno w stacjach radiowych i telewizyjnych (m.in. Telewizja i Radio Norddeutscher Rundfunk, Polskie Radio), jak i w prasie (m.in. „Die Welt”, „Kieler Nachrichten”, „Frankfurter Rundschau”, „PolenPlus”), a także na plakatach i ulotkach, materiałach prasowych, książkach programowych festiwali „Musiques Interdites“, „Schleswig Holstein Musik Festival” i stronach internetowych tych festiwali, a także instytucji współorganizujących, jak stowarzyszenie z Berlina Room 28 oraz stowarzyszenie z Marsylii Association pour le Festival Musiques Interdites. Podczas „Schleswig Holstein Musik Festival” poświęconego w roku 2010 współczesnej muzyce polskiej wystawa pokazywana była w miejscach koncertów festiwalowych (Hamburg, Kilonia).

Wydanie książki Zofii Owińskiej „Lutosławski o sobie”

Publikacja ukazała się dzięki dofinansowaniu Urzędu m.st. Warszawy w wysokości 37 100 zł, współwydawcą wraz z Towarzystwem było wydawnictwo słowo/ obraz terytoria.

Po otrzymaniu spisanego w trybie czysto roboczym, pozbawionego obróbek tekstu oddano go do redakcji merytorycznej oraz językowej.

Po etapach redakcyjnych rozpoczęto kolejny etap pracy, tj. tworzenie koncepcji książki w jej graficznej formie. Szczególnie ważne było dotarcie do materiałów archiwalnych i rodzinnych, w tym dobranie zdjęć z rodzinnego archiwum, listów Lutosławskiego, a także wybór obrazów z domu kompozytora, których reprodukcje znalazły się w książce.

Tak przygotowany materiał wysłano do wydawnictwa słowo/ obraz terytoria, gdzie dokonano ostatecznej korekty tekstu, a także opracowania skanów, ilustracji, redakcji technicznej, łamania, a wreszcie – wysłania publikacji do druku.

Szczególnie istotnym elementem publikacji jest wzbogacenie jej o dołączoną do niej płytę CD z około 30-minutowym fragmentem wypowiedzi kompozytora wybranym z całego materiału nagranych w trakcie wywiadów. Wypowiedzi Lutosławskiego na płycie CD zostały

podzielone na poszczególne ścieżki, zatytułowane tak, by odtwarzający mógł bez trudu wybrać właściwy fragment.

Ważnym etapem zadania były jednoczesne działania na rzecz promocji książki, podejmowane już na etapie jej opracowywania. Wydawnictwo zapowiedź wydania publikacji zamieściło na swojej stronie internetowej, rozesłało na jej temat także newsletter w momencie jej ukazania się drukiem i dostępności w księgarniach. 200 egzemplarzy książki przeznaczono na cele promocyjne – otrzymały je redakcje, biblioteki, a także ważne instytucje kultury. Informacja o książce ukazała się także na stronie Towarzystwa, które również przeprowadziło akcję zawiadomienia o publikacji poprzez e-mail. Zadbano o obecność informacji o publikacji w witrynach internetowych poświęconych kulturze.

Publikacja ukazała się nakładem 1000 egzemplarzy. Jej objętość to 84 strony, w tym 36 kolorowych ilustracji. Oprawa twarda.